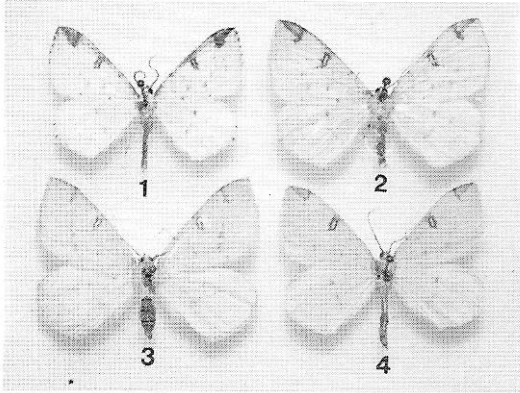

Korte mededelingen

Een witte vorm van *Opisthograptis luteolata* (Linnaeus, 1758) (Lepidoptera: Geometridae)

Figuur 1–4. *Opisthograptis luteolata* (Linnaeus, 1758); 1.– Witte vorm, Italië, Aosta-dal, Clavel, 1300 m, 28.VIII.1998; 2.– Normaal gekleurde vorm, zelfde vindplaats, 30.VIII.1998; 3.– idem, Italië, Aostadal, Avise 800 m, 4.VI.1997; 4.– idem, Italië, Aostadal, Cerellaz, 1250 m, 30.V.1997.

Op 28.VIII.1998 ving ik een afwijkende vorm van *Opisthograptis luteolata* (Linnaeus, 1758) op licht, te Clavel in het Aostadal in Noordwest-Italië. De vlinder is vuilwit, alleen de vleugeltoppen zijn nog enigszins geel aangelopen, maar voor de rest zijn de voor- en achtervleugels vuilwit. Het dier is afgebeeld met drie normaal gekleurde exemplaren, eveneens afkomstig uit Clavel of de naaste omgeving (fig. 1).

In zijn catalogus noemt Lempke (1951, 1970) een bleekgele vorm (f. *intermedia* Harrison, 1905). Voor zover ik kon nagaan is een witte vorm onbekend.

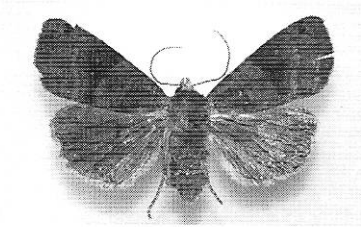
Referenties

- Lempke, B. J., 1951. Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera, X. — *Tijdschr.Ent.* 94: 227–320.
Lempke, B. J., 1970. Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera (zestiende supplement). — *Tijdschr.Ent.* 113: 125–252.

(Johannes Slot, Rembrandtlaan 10, NL-3941 CH Doorn)

Een late vangst van *Xestia baja* ([Denis & Schiffermüller], 1775) (Lepidoptera: Noctuidae)

Op 23.IX.1998 ving ik een exemplaar van *Xestia baja* ([Denis & Schiffermüller], 1775) op smeer. Deze late waarneming vond plaats tijdens een inventarisatieonderzoek te Bornia, gemeente Driebergen (Nederland). Het gemengde bos Bornia is eigendom van het Utrechts Landschap, een Natuurbeschermingsorganisatie. Bornia is rijk aan naalddhout, maar bij de ingangen staat veel gemengd bos met vooral eiken (*Quercus*), berken (*Betula*) en beuken (*Fagus*). Het exemplaar van *X. baja* zat op smeer, aangebracht op de stam van een oude beuk.

Figuur 1: *Xestia baja* ([Denis & Schiffermüller], 1775), Driebergen, Bornia, Nederland, 23.IX.1998, op smeer.

Forster & Wohlfahrt (1980) geven voor *X. baja* als vliegtijd op: juni tot september. Volgens Skinner (1984) komt de vlinder regelmatig op licht en op stroop vanaf einde juli en in augustus. De omstandigheden in Engeland zullen wel ongeveer te vergelijken zijn voor de situatie in het overige deel van West-Europa. Volgens Steiner (Ebert 1998) komen in Baden-Württemberg late afgevlogen vlinders tot einde september voor (22 september 1989 in Breisach, Karpfenhod en Freiburg), maar de omstandigheden zijn in Baden-Württemberg toch wel anders dan in onze noordelijker gelegen streken. Skou (1984) geeft voor Denemarken begin september als einde van de vliegtijd op, waarbij hij opmerkt dat *X. baja* gemakkelijk op smeer komt. South (1961) noemt voor Engeland als vliegtijd: juli en augustus. Martin en Eckstein (1922) vermelden eveneens alleen juli en augustus. Novak & Severa (1980) schrijven: "De enige generatie vliegt in juli en augustus". En Koch (1972) schrijft: "Van eind juni tot midden september".

Ter Haar (zonder jaartal) schrijft: "De vlinder vliegt in juni, juli en augustus. Waarschijnlijk één zich onregelmatig ontwikkelende generatie, waardoor soms, maar niet geregeld een tweede ontstaat." Omdat het hier een vers exemplaar betreft, dat duidelijk nog niet veel gevlogen heeft, lijkt het me niet gewaagd om hier te denken aan zulk een uitzonderlijke tweede generatie.

Lempke (1962) noemt als uiterste data 5 juli en 17 september, waarbij hij niets zegt over een tweede generatie. Dat betekent, dat medio september uitsluitend afgevlogen dieren voorkomen. Mogelijk kunnen bijkomende waarnemingen en kweekexperimenten in de toekomst uitsluitel geven over een mogelijke tweede generatie bij *X. baja*.

Referenties

- Ebert, G. (Hrsg.), 1998. Die Schmetterlinge Baden-Württembergs, Band 7 Nachtfalter V. — Ulmer Verlag, 582 pp.
- Eckstein, K., 1922. Die Schmetterlinge. — Pestalozzi Verlag, Wiesbaden, 263 pp.
- Forster, W. & Wohlfahrt, Th. A., 1980. Die Schmetterlinge Mitteleuropas, Band IV Eulen. — Franckh'sche Verlagshandlung, Stuttgart, 329 pp.
- ter Haar, D., -. Onze vlinders. — W. J. Thieme & Cie., Zutphen, 491 pp.
- Koch, M., 1972. Wir bestimmen Schmetterlinge III. Eulen. — Verlag, J. Neumann, Neudamm, 288 pp.
- Lempke, B. J., 1962. Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera, Negende supplement. — Tijdschr.Ent. 105: 149-231.
- Martin, J., -. Les Papillons d'Europe. — Schleicher Frères & Cie, Paris, 301 pp.
- Novak, I. & Severa, F., 1980. Thieme's vliedergids. — W. J. Thieme & Cie, Zutphen, 351 pp.
- Skinner, B., 1984. Moths of the British Isles. — Viking, Middlesex, 267 pp.
- Skou, P., 1984. Nordens Målere. — Danmarks Dyreliv 2: 1-332.
- South, R., 1961. The moths of the British Isles. Vol. 1. — Warne, London, 427 pp.

(Johannes Slot, Rembrandtlaan 10, NL-3941 CH Doorn)